

COSSOS SENSE PATRÓ

FOTOGRAFIES DE SEBASTIÁN FREIRE

Hugo Omar, 2015

Hugo Omar descansa recolzat contra una paret, al costat d'un espill on es veu, com a *Las Meninas*, l'artista.

Els trets d'Hugo revelen un província a la sang del qual hi ha abundoses gotes d'herència nativa. Ve d'una regió on antigament regnaven els Tupí-Guaraní (en concret, la branca dels Mbyaà i Caingua), després molt mestitzats al llarg dels segles (ocuparen la província de Misiones vers l'any 1000).

Hugo té un cos privilegiat, que deu tant al seu origen ètnic com al treball. És un cos signat, marcat, on les signatures remeten a diferents registres: el registre de l'herència (genotip), el registre de l'espill (fenotip). Hi ha tatuatges a penes perceptibles que funcionarien com a signatures addicionals.

El cos fet, manufacturat, podria ser pensat com una negació del cos natural, però també l'obertura envers el cos "historitzat", cap a les successives capes de Temps que constitueixen un cos i que modulen la pregunta: "Quan neix un cos?". Per a saber-ho, cal examinar les seues marques, que ací suposen un doble espill: el del model (en mirar-se) i el del fotògraf (en mirar-lo).

En aquesta fotografia, el fotògraf s'ha volgut incloure en aqueixa meditació sobre les signatures d'un cos.

Però a més a més, Hugo ens imposa una autoritat gens estrident des de la seua alçada (perquè el nostre punt de vista coincideix amb el de la càmera) i la seua severitat remet a assumptes antiquíssims. Alguna vegada (2016) representà a una Gala Modernista al gran cacic maput-

xe Caupolicán i, aleshores, la noblesa del seu caminar espontani deixà l'audiència muda. No es tracta de que les identitats natives siguin intercanviables, però, en un cas i en un altre, es tracta de subjectes subalternitzats pel procés de conquesta per la força de les armes i mandats bíblics.

A la fotografia de Freire, que tal vegada siga la clau de tota la sèrie, es posa en posició de sobirania (el gest és descolonial) a un integrant d'aquelles comunitats que els jesuïtes integraren a les seues missions redemptores. La perspectiva (la sabem per la posició del fotògraf) engrandeix la figura. Sebastián Freire refusa exercir el poder sàdic d'aquell que du una arma i pensa la història d'un cos, de qualsevol cos.

Hugo Omar descansa apoyado contra una pared, al lado de un espejo donde se ve, como en *Las Meninas*, al artista. Los rasgos de Hugo revelan a un provinciano en cuya sangre hay abundantes gotas de herencia nativa. Proviene de una región donde antiguamente reinaban los Tupí-Guaraní (en particular, la rama de los Mbyaá y Caingua), luego muy mestizados a lo largo de los siglos (ocuparon la provincia de Misiones hacia el año 1000). Hugo tiene un cuerpo privilegiado, que debe tanto a su origen étnico como al trabajo. Es un cuerpo signado, marcado, donde las signatures remiten a diferentes registros: el registro de la herencia (genotipo), el registro del espejo (fenotipo). Hay tatuajes apenas perceptibles que funcionarían como signatures adicionales.

El cuerpo hecho, manufacturado, podría pensarse como negación del cuerpo natural, pero también la apertura hacia el cuerpo "historizado", hacia las sucesivas capas de Tiempo que constituyen un cuerpo y que modulan la pregunta: "¿Cuándo nace un cuerpo?" Para saberlo, hay que examinar sus marcas, que aquí suponen un doble espejo: el del modelo (al mirarse) y el del fotógrafo (al mirarlo).

En esta foto, el fotógrafo ha querido incluirse en esa meditación sobre las signatures de un cuerpo.

Pero además, Hugo nos impone una autoridad para nada estridente desde su altura (porque nuestro punto de vista coincide con el de la cámara) y su severidad remite a asuntos antiquísimos. Alguna vez (2016) representó en

una Gala Modernista al gran cacique mapuche Caupolicán y, entonces, la nobleza de su andar espontáneo dejó a la audiencia muda. No es que las identidades natives sean intercambiables, pero en un caso y en otro se trata de sujetos subalternizados por el proceso de conquista a fuerza de armas y mandatos bíblicos.

En la foto de Freire, que tal vez sea la clave de toda la serie, se pone en posición de soberanía (el gesto es decolonial) a un integrante de aquellas comunidades que los jesuitas integraron en sus misiones redentoras. La perspectiva (la conocemos por la posición del fotógrafo) engrandece la figura. Sebastián Freire rehúsa ejercer el poder sádico de quien porta un arma y piensa la historia de un cuerpo, de cualquier cuerpo.

Hugo Omar is leaning against a wall, next to a mirror in which, as in *Las Meninas*, the artist can be seen.

Hugo's features reveal a provincial man whose blood contains abundant drops of native heritage. He comes from a region that was once ruled by the Tupí-Guaraní (especially the Mbyaá and Caingua branch), who were later strongly interbred over the centuries (they occupied the province of Misiones around the year 1000).

Hugo has a privileged body, which he owes both to his ethnic origin and to his work. It is a signed, marked body, in which the signatures refer to different registers: the register of inheritance (genotype), the register of the mirror (phenotype). There are barely perceptible tattoos that function as additional signatures.

The made, manufactured body could be thought of as a denial of the natural body, but also as an opening to the "historicized" body, to the successive layers of time that constitute the body and modulate the question: "when a body is born? In order to know this, it is necessary to examine its marks, which in this case are those of a double mirror: of the model (when he looks at himself) and of the photographer (when he looks at him).

In this photo, the photographer wanted to include himself in this meditation on the signatures of a body. Hugo imposes on us an authority that is not at all shrill because of his height (because our point of view coincides with that of the camera) and because of his austerity, which refers to ancient matters. Once (in 2016) he represent-

ed the great Mapuche chief Caupolicán in a modernist gala, and the nobility of his spontaneous walk left the audience speechless. It is not that native identities are interchangeable, but in both cases we are dealing with subjects subalternized by the process of conquest by force of weapons and biblical mandates.

In Freire's photograph, which is perhaps the key to the whole series, a member of those communities that the Jesuits included in their missions of redemption is placed in a position of sovereignty (the gesture is decolonial). The perspective (we know it from the position of the photographer) emphasizes the figure. Sebastián Freire refuses to exercise the sadistic power of those who carry a weapon and thinks the history of a body, of any body.

Daniel Link